Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Hyvinvointialueen valtionkorvaus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 3.11.2026 § 59
ÖVPH/6651/00.02.03/2026

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä maksettava korvaus, ns. hyte-kerroin, on osa hyvinvointialueen valtionrahoitusta. Kerroin perustuu puoliksi prosessi-indikaattoreihin, jotka kuvaavat, kuinka hyvin tiettyjä ehkäiseviä toimintatapoja toteutetaan, ja puoliksi tulosindikaattoreihin, jotka kuvaavat väestön terveyden ja hyvinvoinnin muutoksia. Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen korvaus on kiinteä, joten kertoimen nousu yhdellä hyvinvointialueella johtaa sen laskemiseen muilla alueilla. Lisäksi kerroin mittaa lähinnä muutosta. Suuri nousu tai hyvä arvo yhtenä vuonna johtaa usein heikennykseen seuraavana vuonna, kun parannus on pysähtynyt; indikaattorin suurin arvo ei välttämättä merkitse suurinta kerrointa.

Rahoitukseen vaikuttavia prosessi-indikaattoreita ovat elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville, alkoholin riskikäytön seulonta jäsennellyllä mini-interventiolla, lastenneuvolan 4-vuotiaan terveystarkastuksesta ja kouluterveydenhuollon 8. luokan terveystarkastuksesta pois jäävien seuranta, toteutuneet työttömien terveystarkastukset sekä MPR-rokotuskattavuus. Tulosindikaattoreita ovat sairaalahoito vammojen ja myrkytysten vuoksi, lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, NEET 18-24-vuotiailla, pitkäaikainen perustoimeentulotuki sekä mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat.

Viimeisin rahoituslaskelma osoittaa, että Pohjanmaan hyvinvointialueen hyte-indikaattorit ovat heikentyneet, millä on merkittävä taloudellinen vaikutus. Kevään ja syksyn 2026 laskelmien välinen vertailu osoittaa, että hyte-rahoitus väheni noin 4,8 miljoonalla eurolla. Suuri vaikutus on ollut etenkin tulosindikaattoreiden muutoksilla esim. lonkkamurtumien esiintyvyydessä. Samalla tulos osoittaa, että prosessi-indikaattorit ovat edelleenkin alhaisella tasolla, ja niissä on siten selkein mahdollisuus hyvinvointialueen oman toiminnan kautta tehtäviin parannuksiin.

Vuodesta 2025 alkaen on tehty mittavaa työtä indikaattorien maksimoimiseksi. On laadittu hyte-indikaattorien kirjaamisohjeet ja hyte-koordinaattorit ovat tiedottaneet ja kouluttaneet henkilöstöä ja päällikköjä. On tilattu erillisiä raportteja konkreettisemman seurannan mahdollistamiseksi yksikkötasolla ja toimintaprosesseja on kehitetty. On muun muassa kehitetty yhteinen prosessi ja digitaalinen palvelupolku tyypin 2 diabetesriskissä oleville. Keskijohto vastaa prosessi-indikaattorien seurannasta yksikkötasolla ja asianomaiset toimialajohtajat raportoivat ne kuukausittain sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmälle.

Samalla tehdään tulosindikaattorien pitkän aikavälin seurantaa. Näihin indikaattoreihin vaikuttavat laajat yhteiskunta- ja väestötekijät, eivätkä ne muutu pelkästään yksittäiseen toimintoon kohdistetuilla toimenpiteillä. THL toteaa lisäksi, että ehkäisevän työn vaikutukset näkyvät tyypillisesti vasta viiveellä ja edellyttävät yleensä useita yhteisvaikutteisia toimenpiteitä.

Eri hyte-indikaattorit ja -kertoimet esitellään kokouksessa.

Sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria
ehdottaa, että Hyte-jaosto tutustuu esitykseen ja merkitsee asian tiedoksi.

Päätös:
Jaosto tutustui esittelyyn ja merkitsi asian tiedoksi.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1 HYTE-koefficienter - Hyte-kerroin 3.11.2026

Oheisaineisto